

ZÁKON Č. 262/2006 SB., ZÁKONÍK PRÁCE**ČÁST PRVNÍ
VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ****HLAVA I
PŘEDMĚT ÚPRAVY A VYMEZENÍ
PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ**

- § 1 *Předmět úpravy*
- § 1a *Základní zásady pracovněprávních vztahů*
- § 2 *Závislá práce*
- § 3 *Základní pracovněprávní vztahy*
- § 4 *Použití občanského zákoníku*
- § 4a *Odchylná úprava práv v pracovněprávních vztazích (zrušen zák. č. 303/2013 Sb. k 1. 1. 2014)*
- § 4b *(zrušen zák. č. 303/2013 Sb. k 1. 1. 2014)*
- § 5 *Specifické pracovněprávní vztahy*

**HLAVA II
SMLUVNÍ STRANY ZÁKLADNÍCH
PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ****Díl 1
Zaměstnanec**

- § 6 *Zaměstnanec*

**Díl 2
Zaměstnavatel**

- § 7 *Zaměstnavatel*
- § 8 *(zrušen zákonem č. 365/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012)*
- § 9 *Stát jako účastník pracovněprávních vztahů*
- § 10 *(zrušen zák. č. 303/2013 Sb. k 1. 1. 2014)*
- § 11 *Právní úkony zaměstnavatele*

**Díl 3
Zastoupení**

- § 12 *(zrušen zákonem č. 365/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012)*

**HLAVA III
ZÁKLADNÍ ZÁSADY PRACOVNĚPRÁVNÍCH
VZTAHŮ**

- § 13–15 *(zrušeny zákonem č. 365/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012)*

**HLAVA IV
ROVNÉ ZACHÁZENÍ A ZÁKAZ
DISKRIMINACE**

- § 16 *Rovné zacházení a zákaz diskriminace*
- § 17 *Právní prostředky ochrany před diskriminací*

**HLAVA V
NĚKTERÁ USTANOVENÍ O PRÁVNÍM
JEDNÁNÍ**

- § 18 *Výklad právního jednání*
- § 19 *Neplatnost právního jednání*
- § 20 *Neplatnost právního jednání pro nedostatek formy*
- § 21 *Elektronické uzavření pracovněprávních vztahů*

Kolektivní smlouva

- § 22 *Právo uzavírat kolektivní smlouvy za zaměstnance*
- § 23 *Obsah, smluvní strany a typy kolektivních smluv*
- § 24 *Oprávnění odborových organizací jednat a jejich pluralita*
- § 25 *Závaznost kolektivní smlouvy a právo zaměstnanců podávat podněty ke kolektivnímu vyjednávání*
- § 26 *Účinnost kolektivních smluv*
- § 27 *Neplatnost kolektivní smlouvy nebo její části*
- § 28 *Relativní neúčinnost kolektivní smlouvy, odstoupení od ní*
- § 29 *Seznámení zaměstnanců s kolektivní smlouvou*

**ČÁST DRUHÁ
PRACOVNÍ POMĚR****HLAVA I
POSTUP PŘED VZNIKEM PRACOVNÍHO
POMĚRU**

- § 30 *Výběr uchazečů a povolené údaje o nich*
- § 31 *Seznámení s právy a povinnostmi, pracovními podmínkami a odměňováním*
- § 32 *Vstupní lékařská prohlídka*

**HLAVA II
PRACOVNÍ POMĚR, PRACOVNÍ SMLOUVA
A VZNIK PRACOVNÍHO POMĚRU**

- § 33 *Založení pracovního poměru pracovní smlouvou, volbou a jmenováním*
- § 34 *Náležitosti pracovní smlouvy*
- § 34a *Pravidelné pracoviště*
- § 34b *Přidělování práce v rozsahu stanovené pracovní doby a omezení při dalších pracovněprávních vztazích u téhož zaměstnavatele*
- § 35 *Zkušební doba*
- § 36 *Vznik pracovního poměru*
- § 37 *Informování o obsahu pracovního poměru*

§ 203

Jiné úkony v obecném zájmu

(1) Jiné úkony v obecném zájmu stanoví tento zákon nebo zvláštní zákon⁷⁰⁾.

(2) Pracovní volno pro jiný úkon v obecném zájmu zaměstnanci

- a) přísluší s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku k výkonu funkce člena
1. orgánu odborové organizace podle tohoto zákona,
  2. rady zaměstnanců nebo volební komise podle tohoto zákona, jakož i zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle tohoto zákona (§ 283 až 285),
  3. vyjednávacího výboru nebo evropské rady zaměstnanců podle tohoto zákona (§ 288 až 298),
  4. orgánu právnické osoby voleného za zaměstnance podle zvláštního právního předpisu⁷¹⁾,
  5. vyjednávacího výboru a člena výboru zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu^{71a)}.
- b) přísluší k výkonu jiné odborové činnosti, zejména k účasti na schůzích, konferencích nebo sjezdech,
- c) přísluší k účasti na školení pořádaném odborovou organizací v rozsahu 5 pracovních dnů v kalendářním roce, nebrání-li tomu vážné provozní důvody, s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku,
- d) k činnosti dárce při odběru krve a při aferéze; přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za dobu cesty k odběru, odběru, cesty zpět a zotavení po odběru, pokud tyto skutečnosti zasahují do pracovní doby v rámci 24 hodin od nástupu cesty k odběru. Pokud na cestu k odběru, na odběr a cestu zpět nestačí 24 hodin, přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za prokázanou nezbytně nutnou další dobu, pokud zasahuje do pracovní doby. Nedojde-li k odběru, přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku jen za prokázanou nezbytně nutnou dobu nepřítomnosti v práci,
- e) k činnosti dárce dalších biologických materiálů; přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši

průměrného výdělku za dobu cesty k odběru, odběru, cesty zpět a zotavení po odběru, pokud uvedené skutečnosti zasahují do pracovní doby v rámci 48 hodin od nástupu cesty k odběru. Podle charakteru odběru a zdravotního stavu dárce může lékař určit, že pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku se zkracuje nebo prodlužuje; při prodloužení však nejvýše po dobu zasahující do pracovní doby v rámci 96 hodin od nástupu cesty k odběru. Nedojde-li k odběru, přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku jen za prokázanou nezbytně nutnou dobu nepřítomnosti v práci,

- f) k činnosti zaměstnance při přednášce nebo výuce včetně zkušební činnosti; přísluší pracovní volno v rozsahu nejvýše 12 směn (pracovních dnů) v kalendářním roce, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele. Kratší části jednotlivých směn, ve kterých bylo poskytnuto pracovní volno, se počítají,
- g) k činnosti člena Horské služby a fyzické osoby, která na její výzvu a podle jejích pokynů osobně pomáhá při záchranné akci v terénu; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu,
- ~~h) k činnosti vedoucích táborů pro děti a mládež, jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní, oddílových vedoucích, vychovatelů, instruktorů, popřípadě středních zdravotnických pracovníků v táborech pro děti a mládež, a pro obdobné činnosti na sportovních soustředěních dětí a mládeže; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu, nejvýše však 3 týdny v kalendářním roce, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele, a za podmínky, že zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží. Podmínka soustavné a bezplatné práce se nevyžaduje, jde-li o tábory pro zdravotně postižené děti a mládež. Zaměstnanci přísluší za podmínek podle § 203a pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku nejvýše za 1 týden v kalendářním roce,~~
- h) i) k činnosti zprostředkovatele a rozhodce při kolektivním vyjednávání; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu,
- i) j) k činnosti dobrovolného sčítacího

orgánu při sčítání lidu, domů a bytů včetně doplňujících výběrových šetření obyvatelstva; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu, nejvýše 10 směn (pracovních dnů) v kalendářním roce, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele,

- j) ~~k~~ k činnosti dobrovolného zdravotníka Červeného kříže při zajišťování zdravotního dozoru při sportovní nebo společenské akci; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele,
- k) ~~h~~ k činnosti při organizované zájmové tělovýchovné, sportovní nebo kulturní akci a nezbytné přípravě na ni; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele.

§ 203a

Pracovní volno související s akcí pro děti a mládež

(1) Pracovní volno pro jiný úkon v obecném zájmu přísluší zaměstnanci

- a) k činnosti vedoucích táborů pro děti a mládež a jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní,
- b) k činnosti oddílových vedoucích, vychovatelů, instruktorů a středních zdravotnických pracovníků v táborech pro děti a mládež a
- c) k obdobným činnostem na sportovních soustředěních dětí a mládeže,

a to v nezbytně nutném rozsahu, nejvýše však 3 týdny v kalendářním roce.

(2) Pracovní volno zaměstnanci přísluší,

- a) nebrání-li tomu vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele a
- b) zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku bezprostředně před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží; tato podmínka se nevyžaduje, jde-li o tábory nebo sportovní soustředění pro zdravotně postižené děti a mládež.

(3) Za dobu čerpání pracovního volna přísluší zaměstnanci za podmínek a v rozsahu uvedených v odstavcích 4 a 5 náhrada mzdy nebo platu, pokud se jedná

o akci pořádanou právnickou osobou,

- a) zapsanou ve veřejném rejstříku právnických a fyzických osob po dobu nejméně 5 let a
- b) práce s dětmi a mládeží tvoří podstatnou část její hlavní činnosti.

Tuto skutečnost je zaměstnanec povinen zaměstnavateli prokázat.

(4) V kalendářním roce přísluší zaměstnanci náhrada mzdy nebo platu za počet hodin pracovního volna odpovídající délce jeho stanovené nebo kratší týdenní pracovní doby (dále jen „roční limit“); tato náhrada se poskytuje od započetí prvního čerpání pracovního volna v kalendářním roce. Při změně délky stanovené nebo kratší týdenní pracovní doby v průběhu kalendářního roku se počet hodin zbývajících do ročního limitu vyjádří stejným poměrem k nové délce stanovené nebo kratší týdenní pracovní doby.

(5) Náhrada mzdy nebo platu přísluší zaměstnanci ve výši průměrného hodinového výdělku, nejvýše však ve výši jedné stočtyřiasedmdesátiny průměrné mzdy v národním hospodářství na přepočtené počty zaměstnanců zveřejněné Českým statistickým úřadem za první až třetí kalendářní čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém se poskytuje pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu. Výši jedné stočtyřiasedmdesátiny průměrné mzdy podle věty první vyhlásí Ministerstvo práce a sociálních věcí sdělením uveřejněným ve Sbírce zákonů; částka se zaokrouhlí na desetihaléře směrem nahoru.

(6) Zaměstnavatel má nárok na úhradu poskytnuté náhrady mzdy nebo platu ze státního rozpočtu podle jiného právního předpisu^{71b)}; nehradí se náhrada mzdy nebo platu nad rozsah stanovený v odstavcích 3 až 5. Zaměstnavatel musí doložit poskytnutí náhrady mzdy nebo platu a splnění podmínek pro její poskytnutí.

(7) Za děti a mládež se pro účely tohoto ustanovení považují fyzické osoby mladší než 26 let.

§ 203a

Pracovní volno související s akcí pro děti a mládež

~~(1) Pracovní volno podle § 203 odst. 2 písm. h) s náhradou mzdy nebo platu přísluší zaměstnanci pouze, pokud se jedná o akci pořádanou právnickou osobou,~~

Doprovodné předpisy k zákoníku práce

Číslo právního předpisu	Název právního předpisu	Odkaz do zákoníku práce
567/2006 Sb.	Nařízení vlády o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí	§ 111 § 112 § 117 § 128 odst. 1
589/2006 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě	§ 100 odst. 1 § 213 odst. 6
590/2006 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci	§ 199 odst. 2
600/2006 Sb.	Vyhláška o stanovení tropických nebo jinak zdravotně obtížných oblastí pro účely dodatkové dovolené	§ 215 odst. 3
182/2007 Sb.	Nařízení vlády o odchylné úpravě pracovní doby a doby odpočinku členů jednotky hasičského záchranného sboru podniku	§ 100 odst. 2
263/2007 Sb.	Vyhláška, kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí	§ 306 odst. 1 § 306 odst. 5
361/2007 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci	
201/2010 Sb.	Nařízení vlády o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu	§ 105
222/2010 Sb.	Nařízení vlády o katalogu prací ve veřejných službách a správě	§ 123 odst. 6 písm. b)
227/2010 Sb.	Nařízení vlády o odchylné úpravě pracovního poměru zaměstnanců s pravidelným pracovištěm v zahraničí	§ 346
222/2011 Sb.	Nařízení vlády o zavedení letního času v letech 2012 až 2016	
328/2013 Sb.	Nařízení vlády o stanovení rozsahu a způsobu poskytování údajů do Informačního systému o platech	§ 137 odst. 3
304/2014 Sb.	Nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců	§ 128 odst. 2 § 129 odst. 2
180/2015 Sb.	Vyhláška o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou	§ 238 odst. 1 § 246 odst. 2